

Tisková zpráva
Lucemburk, 21. června 2021

Výdaje EU na zemědělství nevedly k tomu, aby zemědělství bylo šetrnější ke klimatu

Podle zvláštní zprávy Evropského účetního dvora (EÚD) finanční prostředky EU určené na opatření v oblasti klimatu nepřispěly ke snížení emisí skleníkových plynů ze zemědělství. Ačkoli více než čtvrtina všech výdajů EU na zemědělství v období 2014–2020 (více než 100 miliard EUR) byla vyčleněna na změnu klimatu, emise skleníkových plynů ze zemědělství se od roku 2010 nesnížily. Důvodem je skutečnost, že většina opatření podporovaných v rámci společné zemědělské politiky (SZP) má malý potenciál zmírňovat změnu klimatu a SZP nepodporuje používání účinných zemědělských postupů šetrných ke klimatu.

„Role EU při zmírňování změny klimatu v zemědělském odvětví je klíčová, protože EU stanovuje environmentální normy a spolufinancuje většinu výdajů členských států na zemědělství“, uvedl člen Evropského účetního dvora odpovědný za tuto zprávu Viorel Ștefan. „Očekáváme, že naše zjištění budou užitečná v souvislosti s cílem EU dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality. Nová společná zemědělská politika by se měla více zaměřit na snižování emisí ze zemědělství a měla by být odpovědnější a transparentnější, pokud jde o její příspěvek ke zmírňování změny klimatu“.

Auditoři zkoumali, zda SZP v období 2014–2020 podporovala postupy zmírňování změny klimatu, které mají potenciál snížit emise skleníkových plynů ze tří hlavních zdrojů: hospodářská zvířata, chemická a statková hnojiva a využívání půdy (orná půda a travní porosty). Zjišťovali také, zda SZP v období 2014–2020 motivovala k využívání účinných postupů zmírňování změny klimatu lépe než v období 2007–2013.

Emise produkované hospodářskými zvířaty představují okolo poloviny emisí ze zemědělství a od roku 2010 neklesají. Objem těchto emisí přímo závisí na velikosti stáda hospodářských zvířat, přičemž dvě třetiny emisí způsobuje skot. Pokud se zohlední emise z výroby krmiv (včetně dovozu), podíl emisí, které lze přičíst živočišné výrobě, je ještě vyšší. SZP se nicméně nesnaží omezit počty hospodářských zvířat ani k tomu neposkytuje pobídky. Tržní opatření SZP zahrnují podporu

Účelem této tiskové zprávy je informovat o hlavních zjištěních zvláštní zprávy Evropského účetního dvora. Plné znění této zprávy je k dispozici na internetové stránce eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

živočišných produktů, jejichž spotřeba od roku 2014 neklesá; to přispívá k zachování emisí skleníkových plynů, nikoliv k jejich snížení.

Emise z chemických hnojiv a statkových hnojiv, které tvoří téměř třetinu zemědělských emisí, mezi lety 2010 a 2018 stouply. SZP podporuje postupy, které mohou snížit používání hnojiv, jako je ekologické zemědělství a pěstování luskovin pěstovaných na zrno. Podle auditorů však tyto postupy mají na emise skleníkových plynů nejasný dopad. Naopak postupy, které jsou prokazatelně účinnější, jako například přesné zemědělské metody, které používání hnojiv přizpůsobují potřebám plodin, získaly jen malou finanční podporu.

SZP podporuje postupy, které nejsou šetrné ke klimatu, například tím, že vyplácí prostředky zemědělcům obdělávajícím odvodněná rašeliniště – ta představují méně než 2 % zemědělské půdy v EU, ale produkují 20 % zemědělských skleníkových plynů EU. Fondy pro rozvoj venkova mohly být použity na obnovu těchto rašelinišť, ale jen zřídka tomu tak bylo. Podpora v rámci SZP na opatření v oblasti ukládání uhlíku, jako je zalesňování, agrolesnictví a přeměna úrodné půdy na travní porosty, se v porovnání s obdobím 2007–2013 nezvýšila. Právo EU v současnosti neuplatňuje zásadu „znečišťovatel platí“ na emise skleníkových plynů ze zemědělství.

Auditoři také konstatují, že pravidla podmíněnosti a opatření pro rozvoj venkova se oproti předchozímu období změnila jen málo, a to navzdory vyšším klimatickým ambicím EU. Ačkoli měl režim ekologizace zlepšit environmentální výkonnost SZP, nemotivoval zemědělce k přijímání účinných opatření šetrných ke klimatu a jeho dopad na klima byl pouze okrajový.

Základní informace

Produkce potravin se na celosvětových emisích skleníkových plynů podílí 26 % a za většinu těchto emisí je odpovědná zemědělská výroba, zejména chov hospodářských zvířat.

Na úrovni EU se v současné době projednává společná zemědělská politika EU na období 2021–2027, na niž bude vyčleněno přibližně 387 miliard EUR. Jakmile budou dohodnuta nová pravidla, členské státy je začnou plnit prostřednictvím „strategických plánů SZP“ vypracovaných na vnitrostátní úrovni a monitorovaných Evropskou komisí. Podle stávajících pravidel každý členský stát rozhoduje, zda jeho zemědělské odvětví přispěje ke snížení emisí ze zemědělství.

Zvláštní zpráva č. 16/2021: „*Společná zemědělská politika a klima – Polovina výdajů EU v oblasti klimatu, avšak emise ze zemědělských podniků neklesají*“ je k dispozici na internetových stránkách EÚD (eca.europa.eu).

Kontakt pro tisk

Tiskové oddělení EÚD: press@eca.europa.eu

- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502